

Labūnava

Labūnavos dvaras buvo įsikūręs netoli Leibūno ežerėlio, dabartinio Kelmės rajono savivaldybės teritorijoje. Nuo čia einant į pietus iki Kolainių – 5 km. Labūnava niekada negarsėjo kaip didelė gyvenvietė, nesurasime jos žemėlapiuose ir dabar. Kiek daugiau žinomas tik Labūnavos

dvaras, kuriame 1923 m. buvo 53 gyventojai. 1740 m. Žemaičių raštininkas ir daugelio žemių savininkas Jonas Adamkavičius Kolainiuose, netoli Labūnavos, pastatė bažnyčią.

Gyventi į Labūnavos dvarą Stanislava ir Anupras Pečkauskai iš Medingėnų atvyko greitai, po to, kai jiems gimė dukra Marija. Anot Vaižganto, Labūnavos dvarą Marijos senelis Vincentas Pečkauskas buvo gavęs kraičio iš Važinskių. Marijos tėvas Anupras Pečkauskas ir kitas šio dvaro savininkas Jokūbas Pečkauskas Labūnavos dvarą paveldėjo 1854 m.

1889 metais jį jau valdė vienas Anupras Pečkauskas. Pagal Janinos Žėkaitės knygoje „Šatrijos Ragana“ paskelbtą medžiagą (V., 1984, p. 8), tuo metu tai buvo vidutinio dydžio Žemaitijos dvaras, kuriam priklausė 613 dešimtinųjų antros rūšies dirbamos žemės ir 126 dešimtinės dirbamos.

Labūnavos dvare Marija Pečkauskaitė su tėvais gyveno iki dešimties metų (1887 m.), o vėliau persikėlė į Užvenčio dvarą, kurį jos tėvas išsinuomojo norėdamas pataisyti šeimos finansinius reikalus. Užventyje Anuprui Pečkauskui taip pat ūkininkauti nesisekė, todėl Labūnavos dvaras buvo praskolintas ir užstatytas banke. Mirus Anuprui Pečkauskui, 1900-1901 m. dvaras parduotas iš varžytinių. Jį įsigijo K. Norvila, Bružas, Mikutis ir išsidalijo pastatus, kurie naujųjų šeimininkų greitai buvo nugyventi. Vėliau pastatyti keli nauji trobesiai, tačiau ir jie sunyko, tad dabar iš to dvaro jau nieko nebėra likę – tik medžiai ir pavieniui išsimėtę akmenys žymi buvusią dvaro vietą. Marijos laikų dvasia čia klaidžioja tik ankstyvą pavasarį, kai išsilieja upės ir ima busti nauja gyvybė.

Marijos mokslai prasidėjo Labūnavos dvare. Šeimoje ji buvo vyriausia dukra, Pečkauskai tais laikais gyveno išlaidžiai, dukrą labai mylėjo, tad Marijai nieko negailėjo. Buvo jai pasamdyta ir mokytoja. Tai Juzefa Sumoroko iš Vilniaus. Pabaigti pradžios mokyklos kursą Marijai vėliau padėjo dar ir antra mokytoja – Cecilija Sondecka.

Tais laikais, kai Labūnavoje gyveno Pečkauskai, dvaras ir jo apylinkės priklausė Užvenčio valsčiui. Vietovės čia vaizdingos – pats Žemaičių aukštumos rytinis pakraštys, netoli Kolainių pradeda tekėti Venta. Rašytoja Labūnavos apylinkes mėgo. Čia ji lankydavosi ir gyvendama Užventyje, Pavandenėje – būdama dvarininkų Sakelių namų mokytoja. Šiuo

metu, atvykę į Labūnavą, nedaug ką surastume, kas primintų Mariją. Matyt, neatsitiktinai yra būtent šitaip. Yra vietos, į kurias mes tikėtai užsukame, yra vietos, kur mes gyvename ir pasiliegame – su savo mintimis, darbais ir tuo, kas iš to išėjo...

Spaudai parengė Gintautas Čižiūnas

Nuotraukose:

Sofija Pečkauskaitė;

Pečkauskų šeima: sėdi (iš kairės) Marija, jos motina Stanislava, sesuo Sofija; stovi K. Bukontas, Marijos broliai Steponas ir Vincas. Apie 1900 m.